

Vergaderjaar 1984–1985

18 802

Partiële wijziging van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering, de Wet op de rechterlijke organisatie, de Wet op de economische delicten, de Vreemdelingenwet, de Wet voorlopige regeling schadefonds geweldsmisdrijven en de Wet indeling geldboetecategorieën

Nr. 4

VERSLAG

Vastgesteld 26 maart 1985

De vaste commissie voor Justitie, belast met het voorbereidend onderzoek van dit voorstel, brengt het navolgende verslag uit.

Algemeen

- De leden van de P.v.d.A.-fractie brachten allereerst tot uitdrukking, dat zij met belangstelling kennis hadden genomen van het wetsvoorstel.
- Voorts gingen zij in op het voorstel tot het laten vervallen van het voorschrift een veroordeelde, die ingeval van onherroepelijke veroordeling tot geldboete nalatig is om te betalen, een derde aanschrijving te zenden. Zij onderschreven dat het voor een goede rechtshandhaving in het algemeen vanzelf spreekt, dat de veroordeelde de opgelegde geldboete ook daadwerkelijk betaald. Met een vergrote effectiviteit van het systeem van aanschrijvingen waren zij het dan ook eens. Zij konden derhalve instemmen met het voorstel de derde aanschrijving en de maximale verhoging van f 1000, nu deze verhoging nooit hoger dan 1/5 deel van de opgelegde boete kon zijn, ingevolge artikel 24b W.v.Sr. te doen vervallen.
- Overigens vroegen zij zich af in hoeverre de uitvoering van de door de minister van Justitie overgenomen andere aanbevelingen van de werkgroep-Van Gend inmiddels ter hand was genomen. Zij doelden hierbij op de in het Jaarverslag van het Openbaar Ministerie 1983 gesignaleerde problemen bij het toepassen van de artikelen 576 en 575 W.v.Sv. met betrekking tot het «derdenverhaal» bij de inning van geldboeten (Kamerstuk 18 600 VI, nr. 3, Bijlage VII, blz. 65). Zoals de Minister van Justitie zelf constateerde bij de behandeling van dat Jaarverslag (Handelingen Tweede Kamer 1984–1985, uitgebreide commissie vergadering 8, blz. 23) steunde de meerderheid van de Tweede Kamer hem bij zijn overleg met de bank- en girogelddiensten over verruiming van mogelijkheden om voldoende informatie te verkrijgen teneinde boetes te incasseren. Zijn er resultaten van het bedoelde overleg te melden en zo neen, kan de minister dan een indicatie geven over het tijdstip, waarop resultaten te verwachten zouden zijn?
- De leden van de P.v.d.A.-fractie beoordeelden de voorstellen van de werkgroep-Van Gend tot toepassing van de artikelen 576 en 575 W.v.Sv., voordat tot vervangende hechtenis zou worden overgegaan, teneinde die vorm van vrijheidsstraf zoveel mogelijk terug te dringen, positief. Om deze reden zagen zij met grote belangstelling uit naar de resultaten van het bedoelde overleg. Zowel de principiële doelstelling van het beperken van de korte vrijheidsstraf als het tot oplossing brengen van het praktische

¹ Samenstelling:

Leden: Haas-Berger (PvdA), Stoffelen (PvdA), G. C. van Dam (CDA), Kosto (PvdA), voorzitter, Salomons (PvdA), K. G. de Vries (PvdA), Evenhuis-van Essen (CDA), Wessel-Tuinstra (D'66), vacature (CDA), Tripels (VVD), onder-voorzitter, Buikema (CDA), Van der Burg (CDA), Schutte (GPV), Krajenbrink (CDA), Lankhorst (PPR), Van Es (PSP), Dales (PvdA), Janmaat, Korhals (VVD), Wiebenga (VVD), De Grave (VVD), Lucassen-Stauttener (VVD), Vermeend (PvdA).

Plv. leden: Van den Bergh (PvdA), Alders (PvdA), De Kwaadsteniet (CDA), Stemerding (PvdA), vacature PvdA, Gualthérie van Weezel (CDA), Kraaijeveld-Wouters (CDA), Laning-Boersema (CDA), Dees (VVD), Cornelissen (CDA), Van den Toorn (CDA), Leerling (RPF), Dijkman (de groep Scholten/Dijkman), Brouwer (CPN), Van Ooijen (PvdA), Van Dis (SGP), Hermans (VVD), Jacobse (VVD), Rempt-Halmans de Jongh (VVD), Lauxtermann (VVD), Wallage (PvdA).

probleem van het capaciteitstekort in het gevangeniswezen waren daarmee gediend. Wel sloten zij zich aan bij de opvatting, dat de vervangende hechtenis als ultimum remedium voor het niet betalen van geldboete niet kan worden gemist.

– Ook het voorstel tot wijziging van artikel 39, tweede lid van de Wet Economische Delicten konden zij positief waarderen. Zij verwachtten daarvan een gewenste verbetering van de doelmatigheid van de vervolging in fraudezaken. Zij gingen er daarbij, vanwege het feit dat fraudezaken vaak complex van aard waren, van uit, dat in het algemeen de meervoudige economische strafkamer de zaak zal behandelen.

In de memorie van toelichting, zo begonnen de leden van de V.V.D.-fractie met hun opmerkingen, wordt gesproken dat het voorliggende wetsvoorstel voornamelijk het karakter van een zogenaamde leemtetwet heeft en wijzigingsvoorstellen bevat van merendeels ondergeschikte, wetstechnische aard.

Terecht wordt uitgegaan, zo betoogden vervolgens de leden van deze fractie, van het advies van de werkgroep van Gend, waarin een werkwijze wordt aanbevolen waarbij eerst in alle gevallen, waarin een geldboete niet wordt betaald, verhaal met toepassing van artikel 576 Strafvordering wordt beproefd. Zij stelden bij artikel 576 alsnog de vraag, of in lid 5 van artikel 576 niet een onduidelijkheid is geslopen waardoor een anomalie bestaat tussen de eerste zinsnede en de tweede zinsnede van lid 5. Lid 1 bepaalt immers dat, wanneer een periodieke uitkering niet vatbaar is voor beslag, dan toch een/vijfde gedeelte van de uitkering bestemd kan worden voor voldoening op de veroordeling. De tweede zinsnede van lid 5 stelt, dat overigens het verhaal zich niet uitstrekt tot gelden, waarvan de wet bepaald heeft dat zij niet voor beslagname vatbaar zijn.

De leden van de V.V.D.-fractie interpreteerden lid 5 derhalve zodanig dat ook wanneer periodieke uitkeringen ingevolge de wet niet voor beslagname zijn, dit wel voor verhaal ex artikel 576 mogelijk is tot ten hoogste een/vijfde gedeelte van de uitkering. Het wilde deze leden voorkomen dat toch in het merendeel van de gevallen het verhaal ex artikel 576 tot de mogelijkheden moet behoren. Kan de Minister een inzicht geven in de verhoudingen – wellicht een globaal inzicht – en in de resultaten van de executies ex artikel 576 en of er ook een inzicht kan worden gegeven over het verhaal ingevolge artikel 575 Strafvordering.

Verder stelden deze leden de vraag of de kosten van het verhaal ex artikel 575 onderworpen zijn aan de verhogingen als bedoeld in artikel 24b, zowel in de oude redactie als in de thans voorgestelde redactie. Daarbij deed, aldus stelden de leden van de V.V.D.-fractie, zich het probleem voor, dat bij artikel 575 er sprake is van een tenuitvoerlegging van een vonnis van de Burgerlijke rechter, welke tenuitvoerlegging derhalve geschiedt door een gerechtsdeurwaarder en waarbij verder het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Wet Tarieven in Burgerlijke Zaken van toepassing zijn; hierdoor lijkt het toch niet wenselijk om deze kosten te behandelen als de geldboete, althans zeker voor wat het verhaal betreft, aldus de leden van de V.V.D.-fractie.

Artikelen

Artikel 5, onder C en D

De leden van de V.V.D.-fractie merkten bij het voorgestelde artikel 24b, tweede lid op, dat zij zich zeer wel met het voorgestelde artikel 24b, konden verenigen, doch dat ten aanzien van het voorgestelde artikel 24b, derde lid, wellicht vanwege de uniformiteit van de redactie, in plaats van «onmiddellijk» beter zou kunnen worden gesproken van «rechtsweg»; deze redactie is ook gevolgd in het oude 24b, lid 1 en het thans voorgestelde artikel 24b, tweede lid.

De leden van de V.V.D.-fractie maakten van de gelegenheid gebruik om de aandacht te vestigen op artikel 24b, lid 4, waaromtrent geen voorstel in dit wetsontwerp wordt gedaan. Zij stelden daarbij de vraag of de redactie wel voldoende rekening houdt met het feit dat de leden 1, 2 en 3 van rechtswege een werking hebben, en derhalve de verschuldigdheid en opeisbaarheid komt vast te staan, waarna wellicht de Officier van Justitie een afbetalingsregeling kan toestaan. Deze afbetalingsregeling kan toch nimmer de hoogte van het van rechtswege verschuldigde bedrag betreffen, indien de afbetalingsregeling wordt toegestaan en nadat bedragen van rechtswege opeisbaar zijn geworden, aldus deze leden. Zij gaven derhalve in overweging artikel 4 dienovereenkomstig aan te passen en te wijzigen.

Ten aanzien van artikel 24b, lid 5, stelden deze leden de vraag of tegen het vermoeden, neergelegd in deze bepaling, tegenbewijs mogelijk is (namelijk wanneer de veroordeelde nadrukkelijk bij zijn betalingsadvies aanwijst dat hij geacht wil worden de hoofdsom (boete) te willen voldoen en daardoor kenbaar maakt dat de betaling niet strekt tot voldoening van de verschuldigd geworden verhogingen) dan wel of de inhoud van dit lid een zogenaamde imperatieve regeling is, die erop neerkomt dat, ongeacht de bestemming die de veroordeelde aan de betaling geeft, deze betalingen te allen tijde allereerst in mindering zullen strekken van de verhogingen.

Voorts rees de vraag, of indien de verhogingen krachtens lid 5 zijn verrekend c.q. voldaan en derhalve de boete zelve nog niet is voldaan, het dan uitgesloten is dat opnieuw, bijvoorbeeld wanneer de Officier van Justitie ex artikel 24b, lid 4, een uitstel van betaling heeft verleend, dat niet wordt nagekomen, de in de leden 1 en 2 omschreven verhogingen worden opgelegd.

Artikel IV, onder B

De leden van de V.V.D.-fractie konden de voorgestelde wijziging volledig onderschrijven. Zij hadden slechts een redactionele opmerking over de laatste zin van het voorgestelde lid 2 van artikel 39, tweede lid, Wet Economische Delicten. Daarbij stelden zij de vraag of, nu er gesproken wordt van «mits tezamen tenlastegelegd met die economische delicten», niet moet worden gerefereerd aan de daaraan voorafgaande zinsnede, waarin gesproken wordt over «in samenhang met een of meer economische delicten» en of er niet beter gesproken kan worden over «mits tezamen tenlastegelegd met een of meer van die economische delicten», aldus de leden van de V.V.D.-fractie.

– Met een tijdige beantwoording van deze opmerkingen en vragen acht de commissie de openbare behandeling van dit voorstel van wet voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
Kosto

De griffier van de commissie,
Kerkhofs